

Bygga argumentation

- Varför är strukturen och dispositionen viktig när du skriver en argumenterande text?
- Vad var nytt för dig i det här inslaget?
- Vad har du lärt dig?
- Vad undrar du över?

När du skriver en argumenterande text finns det ett sätt att bygga argumentationen som faktiskt hängt med ända sedan antiken.

Arbetsbladet ger dig en metod för att skapa en argumenterande text. Metoden kan du använda både när du skriver tal och när du skriver en debattartikel eller en insändare. Om det är en kort argumenterande text (insändare) kanske du får korta ner de olika delarna eller minska antalet argument.

Steg 1

Välj en tes. Skriv ner den.

Ofta går en tes att avsluta med ett utropstecken.

Exempel: Låt EPA-traktorena vara! Förbjud sociala medier för barn! Gör mensskydd gratis!

Steg 2

Lista så många argument du kan hitta som talar för din tes. Här finns ingen gräns. Kör på! Så många du kan! Ta hjälp av en kompis! Sök på nätet!

Steg 3

Vad är det starkaste motargumentet mot din tes? Vad säger de som inte vill det du vill? Här är det viktigt att du faktiskt vågar ta upp det viktigaste motargumentet eftersom du med det argumentet har möjlighet att nyansera din argumentation. Kolla gärna med en kompis om hen tycker att du valt ut det viktigaste och starkaste motargumentet mot just din tes.

Steg 4

Kill your darlings! Nu ska du skära bland argumenten du valt ut. Du får bara ha tre argument. Se till att de är tydliga. Du ska undvika tre olika versioner av samma argument.

Steg 5

Bygg ut dina argument. Gör en tankekarta där varje argument är i mitten. Vad kan du bygga ut argumentet med? Här kan du ha med fakta eller kanske konkreta exempel som väcker en känsla. Bygg ut dina argument. Notera att du faktiskt inte börjat skriva din text ännu. Det kommer senare.

Steg 6

Rangordna dina argument. Vilket argument är starkast? Vilket är minst starkt (inget är ju svagt, eller hur?)

Steg 7

Hur vill du inleda din text? I en inledning ska du ha med din tes (tydligt) men du vill också väcka intresse och känslor hos den som läser eller lyssnar (om det är ett tal). Kanske kan du ha en anekdot eller ett scenario. Det kan vara verkligt eller påhittat.

Steg 8

Nu kan du börja skriva din text. Du har dina olika argument klara och de kommer utgöra ett stycke var. Här ska du inleda med en mening som fungerar som en kärnmening, som sammanfattar just det här argumentet. Därefter kommer dina exempel och dina beskrivningar. Avsluta stycket med en formulering som länkar tillbaka till din tes eller som länkar vidare till nästa stycke.

Kolla in mallen för ett förslag på hur du kan bygga ihop de olika delarna av din text.

Steg 9

Avslutning: Du skriver en avslutning som gärna får knyta tillbaka till inledningen. Kanske återkommer du till det scenario eller den anekdot som du hade i inledningen? Men viktigast av allt: Upprepa tesen igen!

Argumenterande text – en mall

Inledning

- Syfte: förmedla din tes och skapa intresse.
- Kanske kan du inleda med ett scenario? Kanske en beskrivning av en händelse?
- Tesen måste komma fram tydligt!

Argument 1 (ditt näst starkaste argument)

- Syfte: ett tydligt argument för din tes. Återkoppla gärna till tesen.
- Håll fokus: ett argument i taget.

Argument 2 (ditt minst starka argument)

- Syfte: ett tydligt argument för din tes. Återkoppla gärna till tesen.
- Håll fokus: ett argument i taget.

Bemöt motargument

- Syfte: visa att du förstår det andra perspektivet.
"Visst kan jag hålla med om att", "Ett perspektiv kan vara att", "Något som talar emot detta är att".
- Bemöt motargumentet antingen med ditt starkaste argument eller med något annat.

Argument 3 (ditt starkaste argument)

- Syfte: ett tydligt argument för din tes. Återkoppla gärna till tesen.
- Håll fokus: ett argument i taget.
- Viktigt att avsluta med ditt starkaste argument!

Avslutning

- Syfte: upprepa tesen. Knyt an till inledningen.
- Kanske en uppmaning? "Därför är det viktigt att vi här idag...".

Tänk på att...

Ha bra balans mellan fakta och känsla!

Om du använder källor, kom ihåg att källhänvisa!

Använd gärna personliga pronomen som "jag", "vi" och "du".

Använd gärna retoriska stilmedel

- retoriska frågor
- 3-tal (osv).

Förbjud lösgående tamkatter

– exempeltext argumenterande text

Min granne Gorge är 95 och har ett stort intresse för fåglar. Han matar dem från ett fågelbord i sin trädgård. Han brukar prata med dem och han brukar också dokumentera hur många de är och hur ofta de kommer. Sen någon månad tillbaka har antalet småfåglar minskat drastiskt. Gorge har knappt några fåglar att beskåda längre. Detta beror på en katt som flyttat in i området. För Gorge och för alla andra, förbjud lösgående tamkatter nu.

För det första undrar jag varför vi har olika regler för olika djur? Ingen ifrågasätter varför vi har regler om att hundar inte får springa runt själva hur som helst. Här finns lagar om att hundar ska vara övervakade, kontrollerade och i många fall kopplade. Varför gäller inte detsamma för katter?

Ett annat argument som är nog så viktigt handlar om att katter faktiskt skitar ner en hel del när de är ute på sina obevakade promenader. Tänk dig att din lillasyster kommer till sin förskola, glad och förväntansfull för att få leka i sandlådan med sin bästa kompis, bara för att få beskedet att sandlådan är stäng eftersom den är full av kattbajs. Det här måste få ett slut. Förbjud lösgående tamkatter.

Visst kan jag hålla med om att katter i alla tider fått gå fria och att det skulle vara en stor och på många sätt jobbig omställning för landets tamkatter som nu måste stanna inne om deras matte eller husse inte kan övervaka dem.

Men, vi måste komma ihåg vad som står på spel här. Enligt en artikel i Kattjournalen av Kella Kattsson 25/5 2021 dödas närmare 13 miljoner småfåglar i Sverige varje år av lösgående tamkatter. Det är väldigt många småfåglar och då har jag inte ens tagit upp alla harungar, ekorrar och möss som varje år dödas av katter. Enligt Kattsson är katters jaktförmåga ett av de starkaste argumenten för att begränsa katters möjlighet att vara utomhus utan övervakning.

En del av dessa 13 miljoner fåglar brukade förut besöka min granne Gorge och förgylla hans dagar med sin sång, sin lek och sin närvaro. Nu finns de inte längre. För mig är beslutet enkelt. Vi måste förbjuda lösgående tamkatter och vi måste göra det nu.